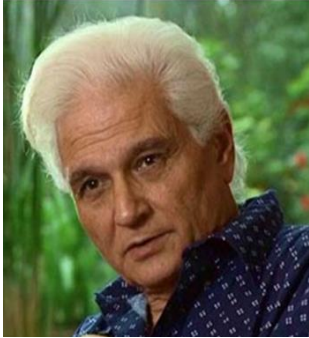

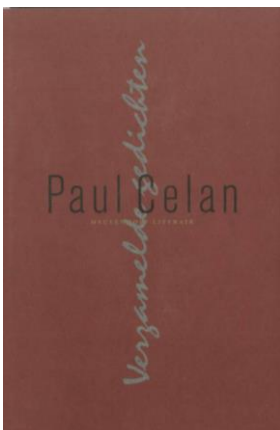
Filosofie en kunst
Een kennismaking met Jacques Derrida en Maurice Merleau-Ponty
Programma

Dag 1 en 2
Jacques Derrida leest de gedichten van Paul Celan

Stel dat filosoferen betekent 'het plaatsen van vraagtekens bij het vanzelfsprekende', dan is Jacques Derrida zonder enige twijfel iemand die werkelijk filosofeert.

Schrijvend in de marge van teksten van (bijvoorbeeld) Martin Heidegger en Emmanuel Levinas, presenteert hij zijn eigen opvattingen over spreken en zwijgen, schrijven en lezen, luisteren naar de ander(e) en gastvrijheid, deconstructie en disseminatie.

Paul Celan is een der grootste dichters van de twintigste eeuw. Hij schreef gedichten waarin hij op zijn eigen wijze zijn ervaringen met de Shoah onder woorden trachtte te brengen. Celan gaat uiterst spaarzaam met woorden om en schrijft, als het ware, op de rand van het zwijgen. We lezen een aantal van zijn aangrijpende gedichten.

De gedichten van Paul Celan aandachtig lezend vraagt Derrida zich af: 'Hoe vluchtig is een datum? Hoe eenmalig is een gebeurtenis, hoe uniek is een naam, een uitspraak of een wachtwoord?' en laat hij zien wat het verschil is tussen hermeneutiek en deconstructie-denken

Dag 3 en 4 **Maurice Merleau-Ponty bekijkt de schilderijen van Paul Cézanne**

In zijn boek *Fenomenologie van de waarneming* stelt Merleau-Ponty dat wij geen lichaam hebben maar een lichaam zijn. Het lichaam is zelf gericht op de wereld, begrijpt zijn wereld, weet zijn weg in de wereld. Ons bestaan en verstaan zijn (ook) belichaamd van aard.

Paul Cézanne wordt gezien als de grondlegger van de moderne kunst en zijn werk omschreven als een brug tussen het impressionisme en het kubisme. In zijn laatste periode (1886-1905) schilderde hij vaak de berg Mont Sainte-Victoire vlak bij zijn huis. Cézanne laat in deze schilderijen het klassieke perspectief los en gaat gebruik maken van kleurverschillen om diepte te creëren.

In zijn essay *Oog en geest* schrijft Merleau-Ponty over het werk van (onder meer) Paul Cézanne. Uit diens schilderijen spreekt een lichamelijke betrokkenheid met en belichaamd zien van de wereld. Zij laten ons de wereld, zoals wij die in de waarneming ervaren, herontdekken – aldus Merleau-Ponty.

Dag 5

Terugblik

De wereld waarnemen, de gewaarwording onder woorden (proberen te) brengen, met elkaar in gesprek – filosofie als oefenpraktijk